



# "AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto ...\$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00  
 Za Ameriko in Kanado, po leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50  
 Za Cleveland po raznaličih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.50  
 Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.  
 Posamezna številka 3 centa.

Vsa plama, dopise in denarne pošiljke naslovite: Ameriška Domovina,  
 4117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 6528.

JAMES DEEEVEO and LOUIS J. FIRG, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office  
 at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

No. 205, Mon., Aug. 31st, 1931

## Še je čas

Mnogo let nazaj smo Slovenci v Zedinjenih državah ternali in jamrali, da je naša mladina zgubljena za nas. Naseljeni, ki so prišli sem pred 30. ali 40. leti, so bili prepričani, da njih otroci ne bodo več Slovenci, pač pa se bodo zguibili v valjučem morju amerikanskega življenja.

Toda ni to resnica. V Clevelandu kot tudi po drugih slovenskih naselbinah, kjer je vsaj kako društvo, kak pevski zbor, dramski klub ali kaj podobnega, imajo od 25 do 40 let stare slovenske fante in dekleta, može in žene, ki so bili rojeni v Ameriki od naših prvih naseljencev, pa so danes ti rojeni Slovenci in Slovence v Ameriki med prvimi, ki se udejstvujejo na slovenskem odru, v slovenskih pevskih društvinah, itd.

Saj jih poznate vse polno: Lauschetovi, Grdinovi, Milavčevi in neštečo drugih. Tu so bili rojeni, v ameriške šole so hodili, a vendar znajo ne samo dobro slovensko, svoj materni jezik, pač pa tudi nastopajo v naših zborih, v dramskih klubih, v telovadbi, kjerkoli, in ponosni so, da so Slovenci.

Resnica pa je, da smo mnogo zamudili v bivših letih. Prvih petindvajset let našega bivanja v Zedinjenih državah smo posvetili, ako se taka stvar more posvetiti, medsebojnem bojem in prekljanju. Kdar sedi pri uređniški mizi že tako dolgo kot pisek teh vrstic, temu je dobro poznana zgodovina slovenskega javnega življenja v Ameriki. Malo smo delali pred 30. in 25. leti za napredok, dobro smo pa znali streljati eden v drugega radi najmanje osebnosti in nepomembnosti.

Prišla je svetovna vojna, ki je ustavila naseljevanje. Nove moči nismo dobivali, pa smo se ozrli okoli sebe in pomisli, da smo bili dotelej na napačni poti. Polagoma smo prišli k sebi, časopisje se je obrnilo na drugo pot, ponehali so prepiri, osebni napadi, zavozili smo na narodno pot.

Cveteti so začela pevska in dramska društva, sportne organizacije, čitalnice, narodni domovi, cerkev, šole, in Cleveland je bil prvi, ki je upeljal slovensko mladinsko šolo, v kateri je tekom let nad tisoč slovenske dece dobilo potrebitno znanje slovenščine, dobro pojem o slovenski zgodovini in kulturi ter domači pesci. Prišli smo že tako daleč, da danes v starim domovinam poslušajo pesmice na gramofonskih ploščah, ki so bile pete v Ameriki od v Ameriki rojenih otrok slovenskih staršev!

Sicer naša mladina, drugega ali tretjega rodu govori večinoma angleško, zlasti kadar je sama med seboj, toda opazili ste povsod, da se danes mladina ne sramuje slovenščine, da ne slišite več sramotnega izraza: You, Pollack! Mladina rada govori slovensko, še rajše pojme slovenske narodne pesmice, in slovenske dramske priedrete so polne naše mladine, v čitalnico zahajajo, v narodne domove in cerkeve. Kaj enakega ne bi pričakovali pred 20. ali več leti.

In še je čas, da pridemo tozadenvo še bolj naprej. Dolžnost vsakega slovenskega očeta in matere doma je goroviti slovensko s svojim otrokom, četudi je že odrestel. Dolžnost je vpisovati otroke v slovenska društva, podpora, kulturna in sportna. Dolžnost vsakega nas je, da gorovimo o lepoti slovenske pesmi, slovenskega značaja, slovenske gostoljubnosti, čistosti in kremenitosti. Mladina mora nekaj o nas vedeti, kdo smo in kaj smo bili, pa bo dobila takoj spoštovanje. Gospodar si mora v svoji hiši naprej narediti mir, ustvariti spoštovanje, in spoštovanje bo od vseh drugih.

Tako je tudi z našo mladino. Prijazno, prepričevalno, čuteče občujemo z njo. Podpirajmo mladinsko šolo, kjer se poučuje slovenščina. Širijo se te šole zadnje čase od naselbine do naselbine. Vsepovsod se dobri zmožen, vnet, zaveden rojak, ki prevzame delo v roke. Podpirajmo ga, pojdimo mu na roke v vseh ozirih, kajti korist bo imel ves slovenski narod.

Saj Amerika nas nikdar ni učila, da pozabimo svoj jezik, nasprotno, v vseh ozirih nam je šla na roke pri naših kulturnih priedreditvah, pomagala moralno in gmotno, da smo postavili narodne domove, da smo ustanovili pevska društva, in koliko tisoč Amerikancev, ki zahajajo k našim priedreditvam in se čudijo naši pesmici, našim igram in drugim priededitvam.

Ni še zginil čas, da bi se nam odtujila mladina. Nasprotno, vedno bolj se nam naša mladina približuje. Pomagajmo vsak po svoje, da se bo to narodno delo še bolj poživel. Prilik imamo stotero — še je čas, da živimo narodno življenje za prihodnjih 50 let v Ameriki.

## D O P I S I

**Cleveland, O.**—Svoje počitnice sem prebil deloma med svojimi prijatelji pri sv. Štefanu v Minnesoti, največ pa doma pri starših in prijateljih v Newburghu. Sedaj se zopet podajam nazaj v Minnesoto k svojim prijateljem za par dni, od tam pa 8. septembra v šolo v Onamia, kjer bom nadaljeval svoje študije sedaj že tretje leto. To bo prvo leto kolegija, in upam, da

v teh slabih časih, ko mora vsak gledati za cent, kam ga bo dal. Zadnjo sredo sem šel k sosedu, pa me kmalu pridejo klicat, češ, da me nekdo čaka doma. Ko pride domov, ugledam Mrs. Barle in Mrs. Grozdanič in ena mi izroči knjižico in mi veli, naj jo podpišem. Jaz glejam, kaj naj to pomeni, v tem mi pa že druga izroči polno pest bankovcev. Najprej pogledam knjižico in tam vidim napisano: "To je za dijaka, ki se nahaja v potrebi." Zatem sledi Rev. Omanov podpis, zaven pa precej velika številka. Sledijo še drugi podpisi in pri vsakem imenu razne številke. Obe sosedi mi pa pravita: "Nič ne glej, to je vse tvoje!" in mi naštejeta \$158.75. Tako sem bil presenečen, da nisem vedel, ali sanjam, ali je resnica. Ravneno tako so bili ginjeni moji starši in nismo se mogli dovolj zahvaliti.

Potem mi je šele prišlo na um, zakaj sta ti dve sosedi prejšnji teden hodili po hišah, nekaj peš, nekaj pa z avtomobilom. Tem potom se čutim dolžnega, da se iz srca zahvalim vsem darovalcem, posebno zahvala pa Mrs. Barle in Mrs. Grozdanič, ki sta se zavzeli za to, ter isto tako Rev. Omanu, ki jima je dovolil iti na to težavno pot, ker hoditi v današnjih časih od hiše do hiše ni majhna stvar.

Nadalje se zahvalim M. Geo. Severju, Mr. Nick Heraku in Mr. Jos. Perkotu iz 113. ceste, ki so gori imenovani sosedi vozili z avtomobilom v oddaljene dele mesta. Vseh darovalcev je nad 170, zato mi oprostite, da ne morem vsakega posebej imenovati.

Jaz pa bom nosil imena ne samo v knjižici, ampak tudi v srcu, v spomin na svoje dobrotnike, kateri so mi in kateri mi mogče že bodo pripomogli do začetljene cilje.

Posebno pa se moram zahvaliti Rev. Omanu, ki so me z avtomobilom peljali v daljno Minnesota in mi tako prihranili več stroške. Imam pa še druge dobrotnike v Minnesoti, katerih ne morem prehvaliti, to so: Mr. in Mrs. Blenkush pri sv. Štefanu. Mrs. Blenkush je sestra Rev. Omana in tam je moj drugi dom, kamor hodim na počitnice o Božiču in Veliki noči. Z Mr. Math Blenkushem sva skupaj v šoli, kakor dva brata in tako greva skupaj na počitnice na njegov dom. Torej prisrečna hvala tudi njim za vse izkazane dobre. Za vse dobrotnike se bo darovala sv. maša te dni, kadar bom pa jaz imel prvo daritev, se bom pa tudi spomnil vseh mojih dobrotnikov.

Pred odsodom kličem vsem skupaj: Pozdravljeni, znanci, prijatelji in dobrotniki, dokler se zopet vidimo!

Joseph M. Šusteršič.

**Kenmore, O.**—Dobrega nemorem poročati v teh kritičnih časih. Tako moram poročati, da se je oglasila bela žena smrt in je pretrgala nit življenja dobro poznanemu rojaku v tukajšnji naselbini zadnjih 28 let. Matiji Mave, po domače Bernarov. Ranjki je bil doma iz Kravne peči, fara Rob pri Velikih Laščah. Star je bil 66 let in oženjen. V starim domovini zapušča ženo in dva sina, tukaj pa ne zapušča nobenih sorodnikov. Pogreb se je vršil v soboto 29. avgusta po katoliškem obredu iz cerkve Presv. Srca Jezusa v Barbertonu, na pokopališču Sv. Križa v Akron, O. Pogreb mu je preskrbel v žrtvovala dobro poznana rojakinja Mrs. Margaret Petrič, pod vodstvom Kucko pogrebne zavoda iz Akrona, katerega priporočamo vsem Slovencem v enakih slučajih.

Poročevalec.

**Kenmore, O.**—Spodaj podpisana se moram najprej zahvaliti društvenim bratom in sestram ter odbornikom društva Golden Star št. 53 SDZ, ki so me obiskovali za časa moje bolezni.

Vsako leto so mi pred odsodom prijatelji pripravili lepo odrhodnico, tako tudi letos, dasi tega nikakor nisem pričakoval

## S POZORNICE ŽIVLJENJA IN SVETA

V zadnjem času je mnogo velikih mislecev in človekoljubov dvignilo svoj glas proti smrtni kazni, češ, da je taka kazen barbarska, sramota naše civilizacije in da se zlo ne da z zlom iztreti. Prav tako je mnogo onih, ki zagovarjajo še nadaljni obstoj smrtne kazni. Argumenti in razlogi enih kot drugih so tehtni in temeljito podprt.

V državi Michigan je odpravljena smrtna kazen. Te dni so tam trije brezvestni lopovi na zverinski način umorili četvero mladih ljudi — dvoje fantov in dvoje deklet. Izvršili so nad njihi \$158.75. Tako sem bil presenečen, da nisem vedel, ali sanjam, ali je resnica. Ravneno tako so bili ginjeni moji starši in nismo se mogli dovolj zahvaliti.

Potem mi je šele prišlo na um, zakaj sta ti dve sosedi prejšnji teden hodili po hišah, nekaj peš, nekaj pa z avtomobilom. Tem potom se čutim dolžnega, da se iz srca zahvalim vsem darovalcem, posebno zahvala pa Mrs. Barle in Mrs. Grozdanič, ki sta se zavzeli za to, ter isto tako Rev. Omanu, ki jima je dovolil iti na to težavno pot, ker hoditi v današnjih časih od hiše do hiše ni majhna stvar.

Nadalje se zahvalim M. Geo. Severju, Mr. Nick Heraku in Mr. Jos. Perkotu iz 113. ceste, ki so gori imenovani sosedi vozili z avtomobilom v oddaljene dele mesta. Vseh darovalcev je nad 170, zato mi oprostite, da ne morem vsakega posebej imenovati.

Jaz pa bom nosil imena ne samo v knjižici, ampak tudi v srcu, v spomin na svoje dobrotnike, kateri so mi in kateri mi mogče že bodo pripomogli do začetljene cilje.

Posebno pa se moram zahvaliti Rev. Omanu, ki so me z avtomobilom peljali v daljno Minnesota in mi tako prihranili več stroške. Imam pa še druge dobrotnike v Minnesoti, katerih ne morem prehvaliti, to so: Mr. in Mrs. Blenkush pri sv. Štefanu. Mrs. Blenkush je sestra Rev. Omana in tam je moj drugi dom, kamor hodim na počitnice o Božiču in Veliki noči. Z Mr. Math Blenkushem sva skupaj v šoli, kakor dva brata in tako greva skupaj na počitnice na njegov dom. Torej prisrečna hvala tudi njim za vse izkazane dobre. Za vse dobrotnike se bo darovala sv. maša te dni, kadar bom pa jaz imel prvo daritev, se bom pa tudi spomnil vseh mojih dobrotnikov.

Pred odsodom kličem vsem skupaj: Pozdravljeni, znanci, prijatelji in dobrotniki, dokler se zopet vidimo!

Joseph M. Šusteršič.

**Kenmore, O.**—Dobrega nemorem poročati v teh kritičnih časih. Tako moram poročati, da se je oglasila bela žena smrt in je pretrgala nit življenja dobro poznanemu rojaku v tukajšnji naselbini zadnjih 28 let. Matiji Mave, po domače Bernarov. Ranjki je bil doma iz Kravne peči, fara Rob pri Velikih Laščah. Star je bil 66 let in oženjen. V starim domovini zapušča ženo in dva sina, tukaj pa ne zapušča nobenih sorodnikov. Pogreb se je vršil v soboto 29. avgusta po katoliškem obredu iz cerkve Presv. Srca Jezusa v Barbertonu, na pokopališču Sv. Križa v Akron, O. Pogreb mu je preskrbel v žrtvovala dobro poznana rojakinja Mrs. Margaret Petrič, pod vodstvom Kucko pogrebne zavoda iz Akrona, katerega priporočamo vsem Slovencem v enakih slučajih.

Poročevalec.

**Kenmore, O.**—Spodaj podpisana se moram najprej zahvaliti društvenim bratom in sestram ter odbornikom društva Golden Star št. 53 SDZ, ki so me obiskovali za časa moje bolezni.

Vsako leto so mi pred odsodom prijatelji pripravili lepo odrhodnico, tako tudi letos, dasi tega nikakor nisem pričakoval

v svoj zaton. Na iztoku zapadne hemisfere vzhaja nova zvezda velike slovanske Rusije, zvezda nove slovanske kulture in civilizacije, zvezda novega človeštva.

Danes je še prezgodaj preročovali bodočnost te nove kulture in civilizacije, toda toliko je govor, da stremem njeni tvorci po pravice in etično pravilu državabrem redukakor je ta, ki vladajo zdaj bolnemu in trpečemu človeštvu, ko odloča pravica denarja in pravica pesti močnejšega.

V Rusiji so uveljavili nazor, da kdor ne dela, naj tudi ne je, ki je zdrav in logičen princip, ki bo izenačil razlike med — na eni strani — bajeslovnim individualnim bogastvom, in na drugi strani med vnebovijočo Jobovo revščino siromakov! Sistem stremini za tem, da se uničijo trotje in zajednici človeštva, da se iztrebijo krvososi, ki mozgajo narodu krije v njegovem življenskem soku, in da se izguge to rak-rano iz narodovega telesa. Človek potrebuje samo toliko, da se s poštencem delom poštevne preživlja, ko pa zatisne oči, mu bo nudila tri sežnje dolga in seženj široka jama dovolj udoben in dovolj velik dom, kakor je to modro povedal veliki ruski mislec, Lev Tolstoj.

Cloveška družba je poskrbela, da se iztrebi in pobije stekle pse, da ne povzročijo med ljudmi še nadaljnje nesreč. In kaj je stekel pes v primeru s takim izvrškom človeške družbe? Nekote se moramo vprašati, ali ne bi imel svet samo korist od tega, če bi te tri lobove zadele usoda steklih psov? Komu bo koristil njih nadaljnji obstoje? Utegne se zgoditi, da bo življenje teh človeških nestvorov povzročilo nadaljnjo tragedijo, ki bo zahtevala neštete, ki se izteče v nekaj drugih poteh.

Cloveška družba proti svoji popolnosti počasi, pa gotovo. Skozi vsa pravljiva razdobja njegovega obstoja moremo zaledovati njegov napredek in razmah v vseh panogah človeških pridobitev. S skoro golimi rokami se je obranil naš pradavni prednik — jamski človek — na padov nevarnega jamskega medveda, orjaškega mastadona z ogromnimi čekani in groznimi dinozavrami; vseh teh nestvorov ni več in o njihovih ogromnih dimenzijah nam svedočijo samo njihova okostja v muzejih. Slabotni človek pa je postal! Ostal je, dočim so podlegli kolosi, ker je imel nekaj, česar niso imeli vsi njegovi sovražni titani, ali vsaj ne v toliki meri: imel je pač epohalno iznajdbo, veliko kompozicijo, svetovno priznano literarno delo ali ki bi se odlikovala na polju naravoslovne, astronomiske ali medicinske vede.

Zemlja je včasih podpirala tri vrogle pri hiši, zato je hiša tudi trdnost; današnja moderna ženska se podpira na obnovenem domu, ki je bil v tem enakem obdobju izgubljen in držal v ruci. Danes je pravilno, da se ženske vse več vse v tem domu v razsulu.

**PRVO JAVNO USMRČENJE NA CLEVELANDSKEM SQUARE-U**

Clevelandski glavni trg ima za seboj zanimivo zgodovino. Leta 1810 se je tam igrala še otročad clevelandške vasi, ki je štela takrat 57 prebivalcev. Okoli otroka pa se je pasla živina in konji. Na mestu, k

1931	SEP.	1931
Sa	Mo	Tu We Th Fr Sa
1	2	3 4 5
6	7	8 9 10 11 12
13	14	15 16 17 18 19
20	21	22 23 24 25 26
27	28	29 30

# KOLEDAR

DRUSTVENIH  
PRIREDITEV

## SEPTEMBER

plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

24.—Community Welfare Club, dobrodelni maškeradni pless v S. N. Doma.

25.—Društvo Hrvatska Slovoda, vinska trgat, v spodnji dvorani S. N. Doma na Waterloo Rd.

25.—Društvo Collinwood's Slovenke, banket ob priliki 10-letnice, v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

25.—Med. Rad. Obrana priredi popoldne igro, zvečer ples v Grdinovi dvorani.

25.—Društvo Ivan Cankar, igra v avditoriju S. N. Doma.

31.—Društvo Strugglers, Hallowe'en ples, v obeh dvorani S. N. Doma na Waterloo Rd.

31.—Prireditev društva Progressives v Slovenskem Društvenem Domu na Recher Ave.

31.—Društvo Ivan Cankar, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

## NOVEMBER

1.—Socialistični klub št. 49, prireditev v obeh dvoranih S. D. Doma na Waterloo Rd.

1.—Društvo sv. Pavla HKZ, banket in ples v Grdinovi dvorani.

7.—Društvo Ilirska Vila št. 173 JSKJ, plesna veselica v S. N. Doma.

7.—Klub slovenskih vdov, plesna veselica v Knausovi dvorani.

8.—Društvo Verovšek, igra, po igri ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

8.—Skupna društva fare sv. Vida imajo plesno veselico v Grdinovi dvorani.

14.—Društvo Slovenec št. 1 SDZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

14.—Pevsko društvo Soča, zabavni večer v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

14.—Društvo Friendship Grove, ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

14.—Gospodinjski odsek priredi plesno veselico v Slovenskem Društvenem Domu na Recher Ave.

14.—Društvo Slovenec št. 1 SDZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

15.—Društvo sv. Kristine št. 219 KSKJ priredi igro, ples in prosto zabavo v šolskih prostorih fare sv. Kristine na Bliss Road.

15.—Društvo Jutranja Zvezda št. 137 JSKJ, proslava 10-letnice obstoja društva, z banketom, v Knausovi dvorani.

15.—Društvo V Boj, proslava 25-letnice obstoja društva, v obeh dvoranih S. D. Doma na Waterloo Rd.

15.—Slovenska Ženska Zveza št. 10, zabavni večer v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

15.—Društvo Zarja (samostojno), plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

25.—Društvo Spartans št. 198 SSPZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

26.—Ženski odsek S. D. D., ples v S. D. Doma na Waterloo Rd.

26.—Socialistični klub št. 27 JSZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

28.—Društvo Progressives, plesna veselica v prostorji Slovenskega Društvenega Doma na Recher Ave.

28.—Društvo Carniola Tent št. 1288 TM, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

28.—Društvo Collinwood Hive, ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

29.—Društvo Pioneers BHZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

## DECEMBER

5.—Društvo Lunder-Adamič št. 20 SSPZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

6.—Društvo Pioneers BHZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

13.—Društvo Verovšek, igra, po igri ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

13.—Društvo Abraševič, igra v avditoriju S. N. Doma.

24.—Slovenska šola S. N. D., zabavni večer v spodnji dvorani S. N. Doma.

25.—Ženski odsek S. D. D., prireditev v S. D. Doma na Waterloo Rd.

27.—Društvo Hrvatska Slovoda NHZ, igra, po igri ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

31.—Društvo Jadran, zabavni večer, v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

31.—Klub društva S. N. D., plesna veselica v S. N. Doma.

## JANUAR

1.—Proslava 5-letnice otvoritve S. D. Doma na Waterloo Rd.

2.—Društvo Napredne Slovenske št. 137 SNPJ, plesna veselica v S. N. Doma.

9.—Zbor Zarja (samostojno), plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

10.—Društvo Waterloo Grove, igra, po igri ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

10.—Skupna društva fare sv. Vida priredijo plesno veselico v Grdinovi dvorani.

16.—Društvo Slobodo-miselnice Slovenke št. 2 SDZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

16.—Društvo Napredne Slovenke št. 137 SNPJ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

17.—Društvo Spartans, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

23.—Zenski odsek S. D. D., zabavni večer, v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

23.—Društvo sv. Kristine št. 219 KSKJ priredi igro, ples in prosto zabavo v šolskih prostorih fare sv. Kristine na Bliss Road.

23.—Društvo Jutranja Zvezda št. 137 JSKJ, proslava 10-letnice obstoja društva, z banketom, v Knausovi dvorani.

24.—Društvo Ivan Cankar, igra v avditoriju S. N. Doma.

30.—Skupna društva SSPZ, veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

31.—Društvo Združene Slovenske, ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

31.—Društvo Ivan Cankar, igra v avditoriju S. N. Doma.

31.—Društvo Zarja (samostojno), plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

## FEBRUAR

6.—Društvo Comrades št. 566 SNPJP, plesna veselica v spodnjih šolskih prostorih fare sv. Kristine.

7.—Društvo Abraševič, igra v avditoriju S. N. Doma.

15.—Društvo sv. Kristine št. 219 KSKJ, igra in po igri ples v spodnjih šolskih prostorih fare sv. Kristine.

21.—Društvo Comrades št. 566 SNPJP, plesna veselica v spodnjih šolskih prostorih fare sv. Kristine.

21.—Društvo Kristusa Krizija, veselica v S. N. Doma.

21.—Društvo Orel, Materinski dan, v S. N. Doma.

21.—Društvo Zarja (samostojno), plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

27. in 28.—Društvo Abraševič, bazar v Grdinovi dvorani.

28.—Društvo sv. Ane št. 4 SDZ, proslava 20-letnice in razvitje nove zastave popoldne; zvečer plesna veselica v obeh dvoranih S. N. Doma.

28.—Društvo Jadran, koncert, po koncertu ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

28.—Društvo Zarja (samostojno), plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

28.—Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ, banket v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

28.—St. Clair Welfare Club,

## Zadnja kmečka vojska

ZGODOVINSKA POVEST  
IZ LETA 1578  
(Spisal Avgust Šenov iz Hrv. Poslov. L. J.)

### XIII.

"E, tu je zopet tvoj dragi brat Nikolaj, ki mu poleg povelenjstva v Sigetu preostaja še dosti časa, da je napisal po svoji navadi Maksimiljan debelo pismo za svojega varovanca Ambroža. In tako bo stvar zaspala. Raditega tudi nisem šel na pozunski zbor, ker se preveč togo-tim in imam dosti posla na svojem domu, da uredim gospodarstvo in ukrotim kmečko živino. Odbiti jim hočem rogov. Pa tudi ne povprašujem dosti za veleizdajo, samo da imam svoje imetje; starega lisjaka Ambroža pa sem tako ali tak udaril, da me bo pomnil do groba."

"Da," odgovori jetnik.

"Ti si z mečem branil grad proti banu in ubil poveljnika Vlašiča?"

"Da!"

"In zakaj si to storil, dragi moj?"

"Ker sem služil Heningovicu, ker sem ji to obljudil pri svojem plemiškem poštenju, ker vem, da je Susjed njena dedčina, katero ste ji vi po krivici vzeli."

"A, tako," reče Tahi, kimajoč z glavo, "ti si, brate, streljal iz svojega okna moje ljudi in ubil konja, ki mi je trikrat dražji, kakor pa ti, duša lopovska!"

"A, tako," reče Tahi, kimajoč z glavo, "ker so vaši orožniki proti božjemu in človeškemu zakonu napadli moj plemiški dom, da bi mi ugrabili moje imetje. Plemič sem, svoj clovec."

"Pa zakaj si pobegnil?"

"Ker ste poslali nad-me silno četo. Hotel sem se umakniti na varno mesto, da se pred plemiškim sodiščem pritožim čez vas."

"Aha! Tako, tako!" se nasmehne Tahi, "a kje ste ga vjeли, dragi moj?" se obrne Ferenc k Petričeviču.

"V kleti blizu Stubice," odvrne Petričevič.

"Da," nadaljuje pisar, "ko sem se splazil ponoc v njegovo hišo, sem našel par njegovih čižmov in vzel po njih mero. Našel sem sledove vtisnjene v sneg in takso

vaša šla po sledu vedno dalje in dalje. Pustil sem oborožene ljudi v zavjet in s Petričevičem sva šla vedno dalje proti kleti.

Ustrašil se je, a takoj se je umrli, ko sem mu rekel, da grem iz Stubice k gospodu Gregorijancu in da ga prosim prenočišča. Gospodila sva marsikaj o službi in on mi je rekel, da raje pogine, kakor pa da vzdruži obrobje. Storila se je noč, za menoj je prišel Petričevič in vješa sva miš ter jo sklepka, da se ne bo siromak med potoma potil. Sedaj ga imame!"

"Kaj pa, ako te zatožijo?" reče plahno Helena.

"Kdo?" vzdigne Tahi glavo, "bana imam v torbi, moja stranka je močna, kralj nas potrebuje, se nam torej ne sme zameriti, gospodar Hrvaške sem pa jaz. Kdo naj me torej toži? Komo?"

"Oče, oče!" prileti v sobo Gabrijel, "ravno je prignal Petričevič v grad bosega, vkljenega cloveka."

Tahi se hitro vzdiigne in gre v vežo, da vidi, kaj je. Sredi dvorišča je stal v snegu človek, gologlav in bos, na sebi je imel samo srajco in hlače in ukovan v težke verige. Tresel se je od mraza kakor šiba, črni lasje so mu viseli čez bledi obraz, a iz ust mu je tekla kri. Zraven njege je stal na konju Peter Petričevič z dvema orožnikoma in piščar Simon Drmačič, oblečen v kožuh, dočim je imel noge povite s slamo.

"Kdo je to?" zakliče Tahi od zgoraj.

"Latrunulus pra vissimus!" odgovori Drmačič, dvignivši glavo, "ta prečastiti gospod, vaša milost, se zove Ivan Sabov, ki ga mati ni rodila za drugega kakor za vešala. Gotovo ga poznate!"

"Ho, ho! Ivan Sabov!" se namesti gospodar susjedski, "torej ste ga vjeли!"

"Uti figura docet. Vaša milost," klepetata Simon dalje, a smo si zaslužili pri tem krvavo svoj kruhek."</p

BLASCO IBANEZ

## Za čast in ljubezen

ZA "AMERIŠKO DOMOVINO" PREVEL  
A. SABEC

Antonio je izpreidel, da bi bilo vse nadaljnje ugovarjanje zmanj. Oči so se mu orosile... Je-lj mogoče, da se bo že v nekoč urah za vedno ločil od njega?... Ali res ne bo nikoli več videl Uliseja v njegovega parnika, na katerem sta prebila skupaj toliko srečnih dni?

Da bi si ohranil svoj srčni mir, je hotel Ferragut skrajšati ta razvod.

"Jutri, ko se premeni prva straža," je rekел Ferragut, "boš sklical moštvo. Pripravi vsem obračun. Kot nagrada prejme vsak še plača za eno leto naprej. Želim namreč, da ohranijo kapetana Ferraguta v prijaznem spominu."

Drugi oficir je hotel ginjen nad to velikodušnostjo ugovarjati toda kapetan ga je prekinil:

"Jaz se valjam v denarju. Imam ga več, kakor ga potrebujem."

Zdaj je prvkrat, odkar je pričel ta razgovor, pogledal Antonija v oči.

"Kar se pa tebe tiče, sem tudi že pomislil, kaj mi je storiti. Vzemi tole."

S temi besedami mu je prožil zapečaten zavoj, katerega je hotel Antonio mehanično odpreti.

"Ne, ne odpiraj ga zdaj! Od-pri ga, ko boš na Španskem, in takrat boš videl, kaj je v njem. V njem je bodočnost tvoje rodbine."

Antonio je začudeno gledal na zavoj, ki ga je držal v rokah.

"Poznam te," je nadaljeval Ferragut. "Če bi ti vedel za svoto, ki je tukaj notri, bi ugovarjal. Meni se zdi ta vsota neznatna, tebi se bo zdela prefirana visoka..."

Kapetanu je bilo milo in dragobis ob misli, da bo zagotovil temu starcu mirno življenje v njegovi bodočnosti. Prav gotovo bo starec s tem kapitalom odpril v Valenciji gostilno, ki bo kmalu postala glasovita zaradi izbornih ričevil jedi, ki jih ume Karagol tako izvrstno prirejati. Njegovi sinovi — ribiči — mu bodo predi kraljevski sprejem. Lahko postane tudi solastnik dveh ribiških bark. Pred njim je bila srečna in častna starost. Vstajal bo ob desetih, nato bo šel v kavarno in kakor pobožen bogataš bo sodeloval pri ranih cerkevih slavnostih in prireditvah...

Ferragut pa je nadaljeval s svojimi nasveti.

Ko je kupil parnik Mare Nostrum, je nepremišljeno prodal hišo svojih dedov in vinograd v Marini. Zdaj je že del, da bi Antonio zopet prekupil to posestvo ter se nastanil v stari Ferragutovi dedovini.

"Več imas denarja, kakor ga potrebuješ za to. Jaz nimam zato bomo srečen, če bodo tvoji otroci stanovali v tej hiši, ki je bila nekdaj moja. Morda prideš, ko ostarim — če me prej ne ubijejo — k vam, kjer bom preživel zadnje dni svojega življenja."

Drugi oficir je imel solzne oči. Ali je mogoče, da se res nikoli več ne vidita, ko sta toliko let kakor brata živel v skupaj brodarila? Kriste!...

Zdaj se je kapetan zbral, da ne bi končno sam zaplakal, zato je Antoniu ukazal, naj pripravi obračun za posadko.

Uro kasneje se je vrnil Antonio zopet v salon, držeč v roki odprto pismo. Ni se mogel namreč premagati, da ne bi ovoja odpril, ker se je bal, da bi bil Ulisej dar prevelik.

"Tega ne morem sprejeti!" je rekeli ter položil ček pred Ferragutom na mizo. "To je blaznost."

Antonio je prečital vsoto, ki je bila napisana na kreditnem listu, in sicer najprej s številkami, potem še s črkami: dve sto in petdeset tisoč peset!... Petdeset tisoč duros!

"To ne more biti zame," je rekel naposlед. "Jaz si tega nikakor nisem zaslužil... Kaj naj

ga morda ne ščiti Krist Granadski?

Ferragut se je nasmehnil ter se zatekel k zadnjemu razlogu: vsa posadka bo poslej sestojala iz Francozov, torej kako se bo Karagol z njimi sporazumel? Saj ne zna njihovega jezika.

"Znam ga na prste!" je rekeli oboj starec.

On se je sporazumeval v vseh lukah sveta. Saj on ni govoril samo z jezikom, temveč tudi z očmi, z rokami, in z vsemi gestami južnjakov.

Končno je Ferragut popustil.

Ta starec je predstavljal zanj spomin prošlosti. Saj bo vendar sladko, kadar bo včasih odpril kuhiška vrata, stopil v kuhiško ter pokramljal z njim o davnih dnevih zadovoljnosti in sreče.

In Karagol je odšel, zadovoljen s svojim uspehom.

"In kar se tiče teh Francozov," je dejal, preden je odšel, "jih vzamem nase. Videli bomo, kako jim bodo prijala moja jedila iz riža."

Teden dni zatem je bila izvrsena premembra posadke. Bivši mornarji parniki Mare Nostrum so odšli v skupinah. Antonio je odšel zadnji. Ulisej se ni hotel z njim posebno posloviti, ker se je bal, da ga ne bi to slovo preveč genilo. Toda pisarila si bo-sta drugemu.

Karagol je snel slammik s svoje ostrižene glave, ko je stopil pred kapetana, ki je pisal. Ferragut mu je z glavo kimaje odzdravil, nakar je nadaljeval s pisanjem.

"Kaj naj pomeni ta ukaz, ki sem ga prejel, da moram čez nekoliko ur oditi s parnika?"

Ferragut je odložil pero ter se obrnil h kuharju. Kakor Antoniju, tako je tudi njemu zagotovil bodočnost.

"Striče Karagol, mi se počasi staramo, zato je treba gledati za naš bodoči pokoj..."

Kapetanu je bilo milo in dragobis ob misli, da bo zagotovil temu starcu mirno življenje v njegovi bodočnosti. Prav gotovo bo starec s tem kapitalom odpril v Valenciji gostilno, ki bo kmalu postala glasovita zaradi izbornih ričevil jedi, ki jih ume Karagol tako izvrstno prirejati. Njegovi sinovi — ribiči — mu bodo predi kraljevski sprejem. Lahko postane tudi solastnik dveh ribiških bark. Pred njim je bila srečna in častna starost. Vstajal bo ob desetih, nato bo šel v kavarno in kakor pobožen bogataš bo sodeloval pri ranih cerkevih slavnostih in prireditvah...

Ferragut pa je nadaljeval s svojimi nasveti.

Ko je kupil parnik Mare Nostrum, je nepremišljeno prodal hišo svojih dedov in vinograd v Marini. Zdaj je že del, da bi Antonio zopet prekupil to posestvo ter se nastanil v stari Ferragutovi dedovini.

"Ne, ne odpiraj ga zdaj! Od-pri ga, ko boš na Španskem, in takrat boš videl, kaj je v njem. V njem je bodočnost tvoje rodbine."

Antonio je začudeno gledal na zavoj, ki ga je držal v rokah.

"Poznam te," je nadaljeval Ferragut. "Če bi ti vedel za svoto, ki je tukaj notri, bi ugovarjal. Meni se zdi ta vsota neznatna, tebi se bo zdela prefirana visoka..."

Kapetanu je bilo milo in dragobis ob misli, da bo zagotovil temu starcu mirno življenje v njegovi bodočnosti. Prav gotovo bo starec s tem kapitalom odpril v Valenciji gostilno, ki bo kmalu postala glasovita zaradi izbornih ričevil jedi, ki jih ume Karagol tako izvrstno prirejati. Njegovi sinovi — ribiči — mu bodo predi kraljevski sprejem. Lahko postane tudi solastnik dveh ribiških bark. Pred njim je bila srečna in častna starost. Vstajal bo ob desetih, nato bo šel v kavarno in kakor pobožen bogataš bo sodeloval pri ranih cerkevih slavnostih in prireditvah...

Ferragut pa je nadaljeval s svojimi nasveti.

Ko je kupil parnik Mare Nostrum, je nepremišljeno prodal hišo svojih dedov in vinograd v Marini. Zdaj je že del, da bi Antonio zopet prekupil to posestvo ter se nastanil v stari Ferragutovi dedovini.

"Ne, ne odpiraj ga zdaj! Od-pri ga, ko boš na Španskem, in takrat boš videl, kaj je v njem. V njem je bodočnost tvoje rodbine."

Antonio je začudeno gledal na zavoj, ki ga je držal v rokah.

"Poznam te," je nadaljeval Ferragut. "Če bi ti vedel za svoto, ki je tukaj notri, bi ugovarjal. Meni se zdi ta vsota neznatna, tebi se bo zdela prefirana visoka..."

Kapetanu je bilo milo in dragobis ob misli, da bo zagotovil temu starcu mirno življenje v njegovi bodočnosti. Prav gotovo bo starec s tem kapitalom odpril v Valenciji gostilno, ki bo kmalu postala glasovita zaradi izbornih ričevil jedi, ki jih ume Karagol tako izvrstno prirejati. Njegovi sinovi — ribiči — mu bodo predi kraljevski sprejem. Lahko postane tudi solastnik dveh ribiških bark. Pred njim je bila srečna in častna starost. Vstajal bo ob desetih, nato bo šel v kavarno in kakor pobožen bogataš bo sodeloval pri ranih cerkevih slavnostih in prireditvah...

Ferragut pa je nadaljeval s svojimi nasveti.

Ko je kupil parnik Mare Nostrum, je nepremišljeno prodal hišo svojih dedov in vinograd v Marini. Zdaj je že del, da bi Antonio zopet prekupil to posestvo ter se nastanil v stari Ferragutovi dedovini.

"Ne, ne odpiraj ga zdaj! Od-pri ga, ko boš na Španskem, in takrat boš videl, kaj je v njem. V njem je bodočnost tvoje rodbine."

Kapetanu je bilo milo in dragobis ob misli, da bo zagotovil temu starcu mirno življenje v njegovi bodočnosti. Prav gotovo bo starec s tem kapitalom odpril v Valenciji gostilno, ki bo kmalu postala glasovita zaradi izbornih ričevil jedi, ki jih ume Karagol tako izvrstno prirejati. Njegovi sinovi — ribiči — mu bodo predi kraljevski sprejem. Lahko postane tudi solastnik dveh ribiških bark. Pred njim je bila srečna in častna starost. Vstajal bo ob desetih, nato bo šel v kavarno in kakor pobožen bogataš bo sodeloval pri ranih cerkevih slavnostih in prireditvah...

Ferragut pa je nadaljeval s svojimi nasveti.

Ko je kupil parnik Mare Nostrum, je nepremišljeno prodal hišo svojih dedov in vinograd v Marini. Zdaj je že del, da bi Antonio zopet prekupil to posestvo ter se nastanil v stari Ferragutovi dedovini.

"Ne, ne odpiraj ga zdaj! Od-pri ga, ko boš na Španskem, in takrat boš videl, kaj je v njem. V njem je bodočnost tvoje rodbine."

Kapetanu je bilo milo in dragobis ob misli, da bo zagotovil temu starcu mirno življenje v njegovi bodočnosti. Prav gotovo bo starec s tem kapitalom odpril v Valenciji gostilno, ki bo kmalu postala glasovita zaradi izbornih ričevil jedi, ki jih ume Karagol tako izvrstno prirejati. Njegovi sinovi — ribiči — mu bodo predi kraljevski sprejem. Lahko postane tudi solastnik dveh ribiških bark. Pred njim je bila srečna in častna starost. Vstajal bo ob desetih, nato bo šel v kavarno in kakor pobožen bogataš bo sodeloval pri ranih cerkevih slavnostih in prireditvah...

Ferragut pa je nadaljeval s svojimi nasveti.

Ko je kupil parnik Mare Nostrum, je nepremišljeno prodal hišo svojih dedov in vinograd v Marini. Zdaj je že del, da bi Antonio zopet prekupil to posestvo ter se nastanil v stari Ferragutovi dedovini.

"Ne, ne odpiraj ga zdaj! Od-pri ga, ko boš na Španskem, in takrat boš videl, kaj je v njem. V njem je bodočnost tvoje rodbine."

Kapetanu je bilo milo in dragobis ob misli, da bo zagotovil temu starcu mirno življenje v njegovi bodočnosti. Prav gotovo bo starec s tem kapitalom odpril v Valenciji gostilno, ki bo kmalu postala glasovita zaradi izbornih ričevil jedi, ki jih ume Karagol tako izvrstno prirejati. Njegovi sinovi — ribiči — mu bodo predi kraljevski sprejem. Lahko postane tudi solastnik dveh ribiških bark. Pred njim je bila srečna in častna starost. Vstajal bo ob desetih, nato bo šel v kavarno in kakor pobožen bogataš bo sodeloval pri ranih cerkevih slavnostih in prireditvah...

Ferragut pa je nadaljeval s svojimi nasveti.

Ko je kupil parnik Mare Nostrum, je nepremišljeno prodal hišo svojih dedov in vinograd v Marini. Zdaj je že del, da bi Antonio zopet prekupil to posestvo ter se nastanil v stari Ferragutovi dedovini.

"Ne, ne odpiraj ga zdaj! Od-pri ga, ko boš na Španskem, in takrat boš videl, kaj je v njem. V njem je bodočnost tvoje rodbine."

Kapetanu je bilo milo in dragobis ob misli, da bo zagotovil temu starcu mirno življenje v njegovi bodočnosti. Prav gotovo bo starec s tem kapitalom odpril v Valenciji gostilno, ki bo kmalu postala glasovita zaradi izbornih ričevil jedi, ki jih ume Karagol tako izvrstno prirejati. Njegovi sinovi — ribiči — mu bodo predi kraljevski sprejem. Lahko postane tudi solastnik dveh ribiških bark. Pred njim je bila srečna in častna starost. Vstajal bo ob desetih, nato bo šel v kavarno in kakor pobožen bogataš bo sodeloval pri ranih cerkevih slavnostih in prireditvah...

Ferragut pa je nadaljeval s svojimi nasveti.

Ko je kupil parnik Mare Nostrum, je nepremišljeno prodal hišo svojih dedov in vinograd v Marini. Zdaj je že del, da bi Antonio zopet prekupil to posestvo ter se nastanil v stari Ferragutovi dedovini.

"Ne, ne odpiraj ga zdaj! Od-pri ga, ko boš na Španskem, in takrat boš videl, kaj je v njem. V njem je bodočnost tvoje rodbine."

Kapetanu je bilo milo in dragobis ob misli, da bo zagotovil temu starcu mirno življenje v njegovi bodočnosti. Prav gotovo bo starec s tem kapitalom odpril v Valenciji gostilno, ki bo kmalu postala glasovita zaradi izbornih ričevil jedi, ki jih ume Karagol tako izvrstno prirejati. Njegovi sinovi — ribiči — mu bodo predi kraljevski sprejem. Lahko postane tudi solastnik dveh ribiških bark. Pred njim je bila srečna in častna starost. Vstajal bo ob desetih, nato bo šel v kavarno in kakor pobožen bogataš bo sodeloval pri ranih cerkevih slavnostih in prireditvah...

Ferragut pa je nadaljeval s svojimi nasveti.

Ko je kupil parnik Mare Nostrum, je nepremišljeno prodal hišo svojih dedov in vinograd v Marini. Zdaj je že del, da bi Antonio zopet prekupil to posestvo ter se nastanil v stari Ferragutovi dedovini.

"Ne, ne odpiraj ga zdaj! Od-pri ga, ko boš na Španskem, in takrat boš videl, kaj je v njem. V njem je bodočnost tvoje rodbine."

Kapetanu je bilo milo in dragobis ob misli, da bo zagotovil temu starcu mirno življenje v njegovi bodočnosti. Prav gotovo bo starec s tem kapitalom odpril v Valenciji gostilno, ki bo kmalu postala glasovita zaradi izbornih ričevil jedi, ki jih ume Karagol tako izvrstno prirejati. Njegovi sinovi — ribiči — mu bodo predi kraljevski sprejem. Lahko postane tudi solastnik dveh ribiških bark. Pred njim je bila srečna in častna starost. Vstajal bo ob desetih, nato bo šel v kavarno in kakor pobožen bogataš bo sodeloval pri ranih cerkevih slavnostih in prireditvah...

Ferragut pa je nadaljeval s svojimi nasveti.

Ko je kupil parnik Mare Nostrum, je nepremišljeno prodal hišo svojih dedov in vinograd v Marini. Zdaj je že del, da bi Antonio zopet prekupil to posestvo ter se nastanil v stari Ferragutovi dedovini.